

KulturÖsterbotten

Kulturåret 2019

KulturÖsterbotten

KulturÖsterbotten – den självklara resursen för kulturlivet i Österbotten!

MISSION

KulturÖsterbotten sammanför, stöder och synliggör kulturen
– på svenska i hela Österbotten.

VISION

Utbildning och kultur i världsklass.

KulturÖsterbotten är den självklara resursen för ett dynamiskt kulturliv i Österbotten.

STRATEGI

Vi är lyhörda för och samverkar med den värld vi lever i.

VÄRDERINGAR

- Vi står för ett brett och inkluderande kulturbegrepp.
- Vi anser att alla har rätt att få ta del av och utöva kultur.
- Vi är övertygade om att kultur är en oundgänglig del av ett gott liv.
- Vi ser att samarbete som bygger på ömsesidigt förtroende berikar verksamheten.

KulturÖsterbotten är en del av samkommunen
Svenska Österbottens förbund för utbildning och kultur (SÖFUK).

www.kulturosterbotten.fi

www.facebook.com/KulturOsterbotten

145 evenemang och 6 300 deltagare

Det du håller i din hand är en utvidgad verksamhetsberättelse för KulturÖsterbotten år 2019. Här vill vi ge dig en överblick av verksamheten under det gångna året och också mera ingående lyfta fram några aktiviteter och evenemang som präglade verksamheten. Välkommen att ta del av vår presentation av kulturåret 2019!

Strategiskt tänkande och målinriktat utvecklingsarbete var en del av vardagen för personalen på KulturÖsterbotten år 2019. I början av året deltog vi i en inspirerande fortbildning om strategier inom kultursektorn, och efter det genomförde vi flera sessioner där vår vision och mission samt våra värderingar och målsättningar synades och omarbetades. Arbetet för att ytterligare konkretisera målen fortsätter, men redan nu ser vi de positiva konsekvenserna av att ha tydliga strategier för vår organisation, som ju är en projektorganisation i stark utveckling. Våldigt ofta, också i vardagliga arbetsituationer, ställs vi inför frågor och valsituationer där strategiarbetet ger oss styrka att prioritera, välja rätt och välja bort.

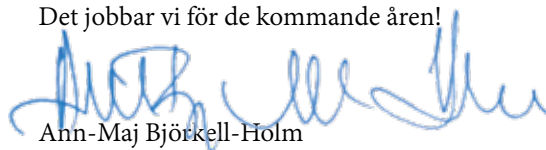
Inom KulturÖsterbotten har vi aktivt valt att ta målsättningen ”Vi är del i den digitala utvecklingen”, som är en del av SÖFUK:s strategi, också till vår egen målsättning. I artikeln på s. 12–15 beskrivs hur vi på flera olika områden inom KulturÖsterbottens verksamhet har låtit den nya tekniken utforma och omforma verksamheten. Vi vill gärna se oss själva som föregångare inom digital kultur i Österbotten. Det faktum att vi fick projektstöd från undervisnings- och

kulturministeriet ger oss handlingskraft och kan ses som erkänsla för vår ambition.

Sammanfattningsvis kan vi konstatera att också år 2019 var ett aktivt år vid KulturÖsterbotten. Vi har ansvarat för flera unika seminarier och sammantaget producerat fler evenemang än någonsin tidigare. Vi listar att vi har haft 145 evenemang, de flesta i samarbete med andra kulturaktörer, och att vi med dessa nått 6 300 deltagare. Det är mer än någonsin förr i enhetens 80-åriga historia! Därmed vågar vi modigt påstå att vi under året uppnådde

- vår vision: *KulturÖsterbotten är den självklara resursen för ett dynamiskt kulturliv i Österbotten*
- vår mission: *KulturÖsterbotten sammanför, stöder och synliggör kulturen – på svenska i hela Österbotten*
- vår strategi: *Vi är lyhörda för och samverkar med den värld vi lever i*
- den värdering som vi ser som grund för samarbetet: *Vi ser att samarbete som bygger på ömsesidigt förtroende berikar verksamheten.*

Därmed inte sagt att vi inte kan utvecklas ytterligare och i ännu högre grad vara en resurs för kulturlivet i Österbotten. Det jobbar vi för de kommande åren!

Ann-Maj Björkell-Holm
kulturchef

DEN SJÄLVKLARA RESURSEN FÖR ETT
DYNAMISKT KULTURLIV I ÖSTERBOTTEN

Samarbete inom alla
kulturområden, med parter
på alla nivåer!

Understöd för kulturprojekt:
Projektbidrag

Gästkonstnårsresidenset
Atelje Stunders

Projekt för digital
kulturinformation:
Digikult

Fortbildning, träffar etc.
för de kulturansvariga:
medlemskommunerna

Gemensamt förvaltningsorgan
för KulturÖsterbotten och Wasa
Teater: **Kultursektionen**

Litteratursatsningen
Brösttoner
LitteraTur och Retur

Utveckling av skärgårdsmuseer
(Leader-projekt): **Museilotsen**

Samarbete över Kvarken:
Österbotten-Västerbotten

Finlandssvenskt informationscenter:
Luckan i Karleby
Luckan i Sydösterbotten

Österbottnisk medeltidshistoria
(Leader-projekt): **Vandring genom
medeltidens Österbotten**

Utveckling av digitala
kulturtjänster:
Digital delaktighet

Planering av internationellt samarbete
om immateriellt kulturarv
(Ledare-projekt)

Levande traditioner
(Leader-projekt): **Kulör**

NordPlus: Planering av internationellt
utbyte kring levande traditioner

Österbottens evenemangskalendern
Nordiskt samarbete:
Mittnorden-kommittén,
Mittnordiska kulturdagarna
2019

Evenemangskalendern
Det händer i Österbotten
<http://events.osterbotten.fi/>

KulturÖsterbotten 80 år

KulturÖsterbotten höll 5 april 2019 öppet hus med ett stort antal besökare i sina nya lokaler i Kulturgården vid Campus Kungsgården i Vasa. Samtidigt uppmärksammades att det gått 80 år sedan Svenska Österbottens Kulturförbund grundades – det förbund som är ursprunget för såväl KulturÖsterbotten som samkommunen Svenska Österbottens förbund för utbildning och kultur.

Det var 6 april 1939 som föreningen Svenska Österbottens Kulturförbund grundades vid ett konstituerande möte på hotell Ernst i Vasa. Det var ett historiskt stormöte med tjugosex svenskösterbottiska organisationer representerade. I anmälan till föreningsregistret i maj 1939 uppges föreningen ha följande syfte: *Att i svenska Österbotten befordra praktisk yrkesutbildning, underlätta jordansskaffning, befrämja folkbildning samt befordra vetenskap, litteratur och konst samt i övrigt tillvarata den svenskspråkiga befolkningens kulturella, ekonomiska och sociala intressen. Förbundets syftmål förverkligas genom anordnande av föreläsningar och kurser, spridandet av litteratur samt utgivande av ekonomiskt understöd åt organisationer, skolor och enskilda personer.*

Kulturförbundet blev år 1950 Svenska Österbottens Landskapsförbund, och även kommuner kunde bli medlemmar. I medlet av nittioalet omvandlades landskapsförbundet till samkommunen Svenska Österbottens förbund för utbildning och kultur (SÖFUK). År 2001 fick kulturenheten namnet KulturÖsterbotten.

Kulturverksamheten har under åren letts av **Kurt Gullberg** (–2001), **Vivan Lygdbäck** (2001–2015) och **Ann-Maj Björkell-Holm** (2015–).

Kultursektionen

Kultursektionen vid Svenska Österbottens förbund för utbildning och kultur (SÖFUK) är det förvaltningsorgan som leder verksamheten vid samkommunens två kulturenheter, KulturÖsterbotten och Wasa Teater.

Kultursektionen hade år 2019 följande medlemmar (inom parentes den personliga ersättaren): ordförande **Ulla Granfors** (Magdalena Snickars), vice ordförande **Johanna Överfors** (Christer Bogren), **Christina Nygård** (Victor Ohlis), **Thomas Karv** (Monika Grankulla-Häggblom), **Kenth Nedergård** (Alf Burman), **Carl-Gustav Mangs** (Lisbeth Saxberg-Blomqvist), **Lotta Saarikoski** (Ursula Dannbom), **Anita Viik-Ingvesgård** (Björn Öst) och **Mats-Johan Kaars** (Maria Nygård). Personalen vid Wasa Teater företräds i sektionen av **Jonas Bergqvist** (Lina Ekblad) och **Jeremy Crotts** (Nina Dahl-Tallgren).

Föredragande i kultursektionen är kulturchef **Ann-Maj Björkell-Holm**. Frågor som gäller teatern föredras av teaterchef **Åsa Salvesen**. I sektionen medverkar även teaterns administrativa chef **Marit Berndtson**. Sekreteraruppdraget handhas av informationssekreterare **Carola Harmaakivi**.

Kultursektionen sammankom år 2019 till sex möten och behandlade då bl.a. följande ärenden:

- projektbidrag för regionala kulturprojekt år 2019
- kriterierna för KulturÖsterbottens projektbidrag år 2020
- teaterchefens option för förlängning av anställningsförhållandet
- teaterstiftelsens insamling till förmån för renoveringen av teaterhuset
- rapportering om aktuell verksamhet inom projekten *Vandring genom medeltidens Österbotten*, *Museilotsen*, *Kulor* och *Digital delaktighet*
- ansökan om ett nytt Leader-projekt: *DigiHist* – planeringsprojekt för samarbete om digital förmedling av historia
- verksamheten vid gästkonstnårsresidenset Ateljé Stundars
- val av konstverk som samkommunen ger som gåva till anställda vid långa anställningsförhållanden
- ekonomiplanering och -uppföljning samt intern kontroll och riskhantering.

KulturÖsterbottens projektbidrag år 2019

Kultursektionen beviljade år 2019 projektbidrag till 36 regionala kultursatsningar i Österbotten:

Stora återkommande kulturprojekt och -evenemang:

- DUNK – De Ungas Musikförbund i Svenskfinland: Musik & Talang 2019
- Jakobstads Sinfonietta: RUSK Kammarmusik i Jakobstad 2019
- Bergö Öråd: Skärfolk 2019
- Film i Österbotten: Årets film 2019–2020
- Vasa Baroque: Festivalen Vasa Baroque 2019
- Musikfestspelen Korsholm: Sic Vita – LIVET!
- Tanssikipinä: Vasa Dance Challenge
- Vasa Körfestival: Vasa Körfestival
- Vasa LittFest: Vasa LittFest
- Kaskö Musiksommar: Kaskö Musiksommar 2019

Offentliga organisationer och företag:

- Kuula-institutet: Tavlur på en utställning
- Jakobstadsnejdens musikinstitut: Tvåspråkig multikonstföreställning skapad av barn och unga

Föreningar och stiftelser:

- Filmkollektivet Ekta: Kurs om att vara filmproducent
- Filmcentrum Botnia: Barnfilmer runt regionen
- Scenkonstföreningen Spel / Den Klingande Grodan: Turnerande dockteaterpjäs "Grodan Kling och cirkusens hemlighet"
- Svenska Baptisternas i Finland Ungdomsförbund: PEACE, ett mångkulturellt fredsprojekt som förenar ord, dans och bildkonst
- Närpesnejdens fredsförening: Multikonstnärlig och multikulturell happening
- Finlands svenska sång- och musikförbund / Blåsmusikprojekt 2018–2020: Regionala blåsmusikträffar
- AiM (Art In Malakta): OrdKonstLab på Malakta

- AiM (Art In Malakta): Kompetenshöjande seminarier för kreatörer och kulturfolk
- Finlands Svenska Folkdansring: Utlärning av finlandssvenska folkdanser på FDUV:s läger
- Österbottens hantverk: Plattform för hantverkskunnandet i kommunerna i Österbotten
- Regionala danscentret i Österbotten / Dans i Österbotten: Danskonst för barn och ungdom
- Konstföreningen Spectra: Stort målarevenemang
- Vestersundsby folkdanslag: Dansfest 2019 i Jakobstad
- Koskö Hembygdsförening: Vasa landsbygds dialekter
- Kaskö hembygds- och museiförening: Utställningen "Sjömän i Kaskö"
- Dots: förening för audiovisuell konst: Residensvistelser för mångkulturella konstnärer
- Dockteatern Lilla Åsnan: Dockteaterfestivalen III Pikku Aasi International Puppet Theatre Festival 2019
- Svenska Österbottens Ungdomsförbund (SÖU): Lokalt barnprogram – en inspirationsdag för barnverksamhet vid föreningshusen
- Oravais historiska förening: Samarbetsprojekt kring historien om Armfeldts karoliner 1718–1719
- Psykosociala Förbundet: Teater Hekates föreställning "Bara noja, paranoia"
- Unga Scenkompaniet: Vi syns, vi finns, vi hörs
- Project Liv: Prototyp av pysselvagn till de österbottniska sjukhusen
- Musikcafé After Eight: Summer ART 2.0
- Kvarnen samkommun: Nordiskt berättarseminarium i Kronoby.

Bidragsbeloppet uppgick till totalt 48.000 euro. De enskilda bidragsbeloppen varierade mellan 500 och 4000 euro. Det är registrerade samfund, organisationer och föreningar som kan få bidrag för regionala kulturprojekt. Ansökningstid är januari varje år.

Kultursektionen deltog i insamlingen till förmån för renoveringen av Wasa Teater genom att donera mötesarvoden så att sektionen nu har en egen stol i teaterns salong.

Ett av kultursektionens möten hölls som ett elektroniskt sammanträde över dataförbindelse så att ledamöterna fysiskt samlades kring Skype-noder i Jakobstad, Vasa och Närpes. Det elektroniska sammanträdet var det första av sitt slag i samkommunens historia.

Luckan betjäna i Karleby och Sydösterbotten

Två av landets tio Luckan-enheter finns i Österbotten och upprätthålls av KulturÖsterbotten.

Luckan i Karleby finns i stadsbiblioteket och betjäna där ca 9000 besökare varje år. År 2019 präglades verksamheten av en omfattande förmedling av biljetter och böcker (50 procent större omsättning än år 2018). Inför Karleby stads 400-årsjubileum år 2020 inleddes arbetet med att utforma en barnbok om stadens historia. Projektet leds av **Pauliina Holmqvist**. Informatör på Luckan i Karleby är **Reidunn Manderbacka**.

Luckan i Sydösterbotten satsade under året starkt framförallt på verksamhet för ungdomar och unga vuxna. Betjäningen i Kristinestad fyra dagar i veckan sker i lokaler som delas med turistinformationen, ett verkligt informationscenter i staden. En dag i veckan betjäna Luckan turvis i Närpes och Kaskö, i bibliotekens lokaler. Informatör på Luckan i Sydösterbotten är **Robert Westergård**.

Gästkonstnårsresidenset Ateljé Stundars

Gästkonstnårsresidenset Ateljé Stundars i Solf, Korsholm gästades år 2019 av **Allison Roberts** (USA), **Atefeh Majidi-Nezhad** (Iran), **Jan Lütjohann** (Tyskland) och **Amanda Hellryd** (Sverige).

I enlighet med KulturÖsterbottens strävanden har alla gästkonstnärer interagerat med närsamhället och andra konstnärer under sin vistelse på residenset. De har hållit öppet hus vid ateljén och levererat så kallade Artist Talks vid konstutbildningarna på Campus Allegro i Jakobstad, vid konstcentret Malakta i Malax eller vid

Korsholms vuxeninstitut i Smedsby. Gästkonstnärerna har även ställt ut sina verk. Lütjohann etablerade kontakt med de blivande slöjdlärarna vid Åbo Akademi i Vasa.

Residensvistelsen på Ateljé Stundars marknadsförs via det internationella nätverket Res Artis och lockar årligen omkring 100 sökande. Konstnärerna väljs ut av en sakkunniggrupp, som består av konstläraren **Robert Back** (YH Novia, Jakobstad), konstexperthen **Dan Holm** (Vasa), konstnären **Jimmy Pulli** (nutidskonstföreningen Plattform, Vasa), konstpedagog **Johanna Halme** (stiftelsen Pro Artibus), verksamhetsledare **Gunilla Sand** (Stundars museum) och museisakkunnig **Peter Båsk** (Korsholm) samt kulturchef **Ann-Maj Björkell-Holm** (KulturÖsterbotten) med informationssekreterare **Carola Harmaakivi** som sekreterare.

Foto: Carola Harmaakivi

Gästkonstnärerna får arbeta och bo vid residenset i tre månader var. Under residensvistelsen får de ett litet ekonomiskt bidrag för materialkostnader. Konstnärerna betalar själva sina resor till och från residenset.

Det händer i Österbotten

Evenemangskalendern *Det händer i Österbotten* på webbadressen <http://events.osterbotten.fi> genomgick år 2019 en rad tekniska och administrativa förändringar som bidrog till att ytterligare stärka och förbättra kalendern. Ägarbasen för evenemangskalendern breddades så att huvudmannskapet numera axlas av tre parter: KulturÖsterbotten, Österbottens förbund och gruppen Vasaregionen, som består av Vasa stad, Vasaregionens Utveckling Ab VASEK och Vasaregionens Turism Ab / Visit Vaasa.

Ägarparternas nya samarbetsavtal innebär att evenemangsdatabasen, själva kärnan i evenemangskalendern, är gemensam för alla tre avtalsparter. Tekniskt kan den evenemangsdata som finns i databasen visualiseras på aktörernas webbsajter med egna grafiska profiler, lösningar och layout. Kostnaderna för evenemangskalenderns drift och utveckling delas mellan de tre avtalsparterna, som också samarbetar kring marknadsföring och användarstöd. Administratörssystemet i kalendern uppdaterades, vilket innebär att användargränssnittet för evenemangsarrangörer blev mångsidigare och samtidigt lättare att använda.

På *Det händer i Österbotten* registrerades under år 2019 ca 185 000 unika sidvisningar, vilket innebär en ökning på cirka sju procent från i fjol. Antalet registrerade evenemangsarrangörer uppgår till ca 800. De evenemang som fick flest träffar bland webbkalenderns alla evenemang under året var Vörådagarna, Postrodde, byarevyn *Ittinsnusning* i Oravais, Gamla Vasa-dagen, Kristinestads vårmärnad, Tjärdalsveckan och skådespelet *Näver-Ant* vid hembygdsgården i Nedervetil samt Vasa julöppning.

De kulturevenemang som evenemangsarrangörerna förde in i webbkalendern bearbetades vid KulturÖsterbotten till omfattande sammanställningar, som användes i HSS-Medias vårvinter- och sommarbilagor. Av sommarbilagan trycktes en extraupplaga på 3 800 exemplar, som distribuerades till 54 större mottagare för vidareutdelning i Österbotten och Västerbotten.

Litteratursatsningen Brösttoner

Litteratursatsningen Brösttoner, som pågår vid KulturÖsterbotten sedan år 2005, bjöd under året på mångsidiga evenemang och flera verkliga storsatsningar:

- Ordkonstledarutbildningen i Österbotten, som inlett tillsammans med Sydkustens landskapsförbund r.f. och Centret för livslångt lärande vid Åbo Akademi (CLL) på hösten 2018, slutfördes under vårterminen. Femton nya ordkonstledare hade då genomgått utbildningen.

- Undervisning i kreativt skrivande ordnades under vårterminen vid Närpes gymnasium och Kristinestads gymnasium med författaren **Sara Jungersten** som lärare.

- En inspirationsdag kring digitala bokcirklar – *Boksamtal i molnet* – ordnades i mars i Vasa. Evenemanget lockade 43 deltagare.

- Nordiskt berättarseminarium ordnades under en vecka i juli i samarbete med Kronoby folkhögskola. I seminariet med tre fördjupande delkurser deltog drygt tjugo berättare från alla nordiska länder. Som lärare på seminariet verkade **Heidi Mimesis Dahlsveen** (Norge), **Lina Teir** (Finland) och **Maria Serrano** (Finland).

– LitteraTur och Retur ordnades under ett septemberveckoslut i Vasa. Läs mera om evenemanget på s. 18!

– Brösttoner medverkade med en workshop om berättande i lärarfortbildningen *Läsning gör skillnad* i oktober i Vasa. Fortbildningsdagen lockade totalt hela 700 deltagare.

– Ungdomsevenemanget *Kulturkarnevalen*, som ordnas på olika håll i Svenskfinland varje år, bjöd i november 2019 deltagarna bl.a. på ett labb i kreativt skrivande med författaren **Ellen Strömberg** som labbledare. Tolv ungdomar fick då möjlighet att göra skrivövningar tillsammans, skriva kortare texter och diskutera texterna. Labbet ordnades med finansiellt stöd från KulturÖsterbotten och var fullsatt.

– Under Svenska veckan ordnade KulturÖsterbotten tillsammans med Vasa stadsbibliotek och Förlaget ett författarsamtal mellan **Kjell Westö** och **Juha Itkonen**.

– Författardatabasen Brösttoner på <http://db.brosttoner.fi> uppdaterades under året kontinuerligt med nya titlar och också nya författare. Antalet besökare på webbdatabasen ökade med ca 14 procent jämfört med året innan.

– Det treåriga projektet *Den finlandssvenska läsambassadören* inleddes med Syd kustens landskapsförbund som projektägare. KulturÖsterbotten är representerat i projektets styrgrupp och upplåter kontorsutrymme åt läsambassadören **Amanda Audas-Kass**, som huvudsakligen jobbar från Österbotten.

Vandring genom medeltidens Österbotten

Det omfattande projektarbetet med att framställa animerade filmer som beskriver medeltidens Österbotten har framskridit. I november kunde filmerna, som produceras av ReThink New Media Solutions, premiärvisas för en publik på 160 personer. Finsk- och engelskspråkiga versioner framställdes i slutet av året.

Vid sidan av filmproduktionen har projektledaren **Heidi Hummelstedt** hållit 12 presentationer för drygt 500 personer. Arbetet med en webbutställning av medeltida platser och minnen i Österbotten har påbörjats. Verksamheten drivs som ett Leader-projekt.

Kulör – kulturarv som österbottnisk resurs

Leader-projektet *Kulör* fungerar som ett nav för den svenskösterbottniska verksamheten kring immateriellt kulturarv, det vill säga levande traditioner. Projektet har under året förstärkt samarbetet med många kulturbärande organisationer och föreningar och medverkat vid ett tiotal evenemang, bl.a. spelmansstämman i Tjock och dansfesten i Jakobstad. Projektplaneraren har framställt digitala handledningar och manualer som väckt stort intresse, vilket drygt 4 500 nedladdningar under året visar.

Under året sonderades möjligheterna till samarbete med nordiska och baltiska samarbetsparter genom planeringsprojektet PIPIK (planeringsprojekt för internationellt projekt om immateriellt kulturarv) och ett mindre Nordplusprojekt. Projektledare är **Johanna Björkholm**.

Museilotsen – skärgårdsmuseer i samarbete

Projektet *Museilotsen* har under året arbetat vidare med att producera det digitala skärgårdsmuseum som är projektets främsta mål. Aktiva samarbetsparter är Bosund båt-, fiske- och jaktmuseum, Granösunds fiskeläge och Kvarkens båtmuseum, vars medlemmar

har sammanställt basmaterial för museet. Projektet har också ordnat en studieresa till Västerbotten och flera fortbildningsdagar.

Leader-projektet leds av **Eva-Marie Backnäs** och köptjänsterna för det digitala museet erbjuds av ReThink New Media Solutions.

Digital delaktighet

Med finansiering från undervisnings- och kulturministeriet samt Svenska kulturfonden drivs det fleråriga projektet *Digital delaktighet* med målet att öka kunskapen om digitala lösningar inom kultursektorn. Projektet har sex pilotkommuner: Larsmo, Pedersöre, Jakobstad, Korsholm, Vasa och Korsnäs.

Hälften av pilotkommunerna har under året medverkat med delprojekt. Pilotkommunerna och andra har också erbjudits en studieresa till Skåne samt flertalet fortbildningar. Samarbetet med projektet *Boden Live* inom Yrkesakademien i Österbotten har varit intensivt, då projektet har medverkat i projektutvecklingen och erbjudit filmning och streaming av kulturevenemang. Projektledare är **Eva-Marie Backnäs**.

Kulturforum.fi

Kulturforum.fi är samlingsnamnet för flertalet kulturrelaterade webbtjänster som nu finns på en och samma ingångssida. Arbetet med att skapa en finlandssvensk evenemangskalender har framskridit så att en testversion nu är tillgänglig. Till kalendern kopplas också ett register för kulturaktörer i Svenskfinland.

Projektet bekostas av Svenska kulturfonden och drivs i samarbete mellan KulturÖsterbotten, Sydkustens landskapsförbund och Luckan rf, vars anställda gör det praktiska utvecklingsarbetet i samarbete med tekniska utförare.

Mittnordiskt kultursamarbete

Kultursamarbetet inom Mittnorden-kommittén nådde sin kulmen under Mittnordiska kulturdagarna, som ordnades i november i Jakobstad med KulturÖsterbotten som huvudarrangör. Läs mera om satsningen på s. 16–17!

Samarbete med kommunernas kulturansvariga

Samkommunen SÖFUK verkar i nära kontakt med de fjorton ägar-kommunerna. För KulturÖsterbottens del konkretiseras detta i det samarbete som bedrivs med kommunernas kulturansvariga tjänstemän.

Foto: Carola Harmaakivi

KulturÖsterbotten och Österbottens förbund ordnar varje år två seminariedagar för kommunernas kulturansvariga, den ena på våren och den andra på hösten. Vårträffen ordnades i april i Stor-kyro kring temat samarbete eller partnerskap med kulturföreningar. Höstens kulturträff ordnades i december på Wasa Teater. Temat var då digitaliseringens möjligheter med bl.a. konsulten **Linda Mannila** som föreläsare.

Som en speciell satsning under året har KulturÖsterbotten erbjudit kommunerna möjlighet att delta i fortbildning och uppföljande handledning gällande strategiarbete, under ledning av professor **Annika Tidström**.

Svenska veckan på tre orter i Österbotten

Svenska veckan, Svenskfinlands största kulturevenemang, firades i november 2019 på tre orter i Österbotten: Vasa & Korsholm samt Karleby och Sydösterbotten. I Vasa & Korsholm axlades det administrativa ansvaret för arrangemangen av KulturÖsterbotten. I Karleby och Sydösterbotten handhas motsvarande uppdrag av respektive Luckan.

Svenska veckan i Vasa & Korsholm lockade sammanlagt drygt 1 700 personer till alla sina evenemang. I Karleby var motsvarande publiksiffra ca 1 500, medan den i Sydösterbotten nådde upp till ca 660. Folktingets stora österbottniska Svenska dagen-fest ordnades i Vasa med drygt 200 deltagare.

Svenska veckan har ordnats i Finland sedan hösten 2000. År 2019 deltog sjutton orter i storsatsningen, som på nationell nivå samordnas av Folktinget.

Ekonomi

KulturÖsterbottens omsättning uppgick år 2019 till 819 000 euro, vilket kan jämföras med 747 000 euro året innan. De kommunala betalningsandelarna till KulturÖsterbotten uppgick till 299 000 euro. De enskilda kommunernas andel baserar sig på antalet svenskspråkiga invånare. De kommunala andelarna täckte 37 procent av enhetens verksamhetskostnader.

De största externa finansiärerna var NTM-centralen och Aktion Österbotten genom Leader-finansiering samt Svenska kulturfonden, Stiftelsen Brita Maria Renlunds minne och undervisnings- och kulturministeriet.

Personal

- kulturchef **Ann-Maj Björkell-Holm**
- informationssekreterare **Carola Harmaakivi**
- informatör **Reidunn Manderbacka** (Luckan i Karleby)
- informatör **Robert Westergård** (Luckan i Sydösterbotten).
- projektplanerare **Eva-Marie Backnäs** (Museilotsen, Digital delaktighet)
- projektplanerare **Johanna Björkholm** (Kulör, PIPIK)
- projektplanerare **Heidi Hummelstedt** (Vandring genom medeltidens Österbotten)
- högskolepraktikant **Jessica Gröning** (Åbo Akademi)
- illustratör **Jenny Wiik** (Vandring genom medeltidens Österbotten)
- lördagsanställd och vikarie **Heidi Sellnäs** (Luckan i Karleby)
- vikarie **Petra Raiskinmäki** (Luckan i Sydösterbotten)
- manusförfattare **Pauliina Holmqvist** (barnbok om Karleby historia)
- illustratör **Eeva Huotari** (barnbok om Karleby historia)
- övriga för kortare perioder och tillfälliga uppdrag anställda. ■

Digitalisering – kultur för allt fler!

– KulturÖsterbotten jobbar med kunden i fokus, och därför handlar digitalisering för oss främst om att göra kulturen tillgänglig för flera.

Det säger kulturchef Ann-Maj Björkell-Holm om KulturÖsterbottens satsningar inom den digitala kulturen.

”Vi är del i den digitala utvecklingen”, står det i en av punkterna i SÖFUK:s strategi och mål för år 2019. KulturÖsterbotten har starkt implementerat målsättningen år 2019 och sökt digitala aktiviteter och processer i en stor del av sin verksamhet.

Digitalisering och virtualisering är återkommande begrepp i många sammanhang, också inom kultursektorn. I och med de möjligheter som den nya tekniken erbjuder förändras sätten att producera och förmedla kultur. Också människors sätt att ta del av kulturupplevelser påverkas starkt av digitaliseringen.

Undervisnings- och kulturministeriet definierar digitalt kulturarbete så här: *”Verksamhet där kulturaktörer är i växelverkan med sin publik och sina kunder och besökare med hjälp av digitala verktyg, innehåll och tjänster, samt annan verksamhet som gör det möjligt för publiken att digitalt delta i kulturinstitutionernas verksamhet.”* (Undervisnings- och kulturministeriets utredningsprojekt ”Digitaliseringen inom kulturarbetares publikarbete”: verksamhet och resultat, 2018)

Med kunden i fokus – upplevelser för allt fler
KulturÖsterbotten jobbar med kunden i fokus, och digitalisering handlar därför vid KulturÖsterbotten främst om att göra kulturen tillgänglig för flera.

– Digitaliseringen kan effektivt ta bort olika hinder för att delta i kulturaktiviteter, säger kulturchef **Ann-Maj Björkell-Holm**. Det kan vara tidsmässiga hinder, rent fysiska hinder, geografiska avstånd, ekonomiska begränsningar eller språkliga hinder.

Det gäller dels att hitta nya lösningar för hur olika kulturaktörer förmedlar kultur, dels att förändra synen på vad som är ”rätt” sätt att uppleva kultur.

– Att se en teaterföreställning eller åhöra en konsert via en skärm hemma i soffhörnet är inte samma sak som att uppleva evenemanget live, men det är ändå en upplevelse som berör mer än ingenting alls, förklarar Björkell-Holm.

Kulturarv som presenteras i filmer eller på en webbsida ger kanhända inte samma upplevelse som ett besök på ett riktigt museum, men det kan ge mångsidig information och även inspiration att ta del av kulturarv, också i den fysiska verkligheten.

– Som den regionala enhet KulturÖsterbotten är – med uppgift att ge kulturen i Österbotten synlighet och möjlighet – har vi en viktig uppgift här. Vi vill fortbilda oss själva och sprida information till andra, vi söker samarbete med experter och tar del av andras erfarenheter, vi testar nya lösningar och ser oss gärna som föregångare när det gäller att utveckla digital kulturverksamhet, berättar Björkell-Holm.

Föreläsning om digital kultur – digitalt på webben
För den som vill veta mer om digital kulturverksamhet rekommenderas en film som finns på materialbanken på KulturÖsterbottens hemsida, under rubriken *Digitalisering & kultur*. Det är en föreläsning om digitalisering av kulturverksamhet med forskaren **Linda Mannila**, som också driver företaget *Digismart*. Föreläsningen ger en fin översikt av vad digitalisering inom kultursektorn innebär och också konkreta och inspirerande exempel. ■

Ta del av vårt material! www.kulturosterbotten.fi

Bild: Jenny Wiik

Digitalisering av medeltida historia: Förtvivlade bybor letar efter den försvunna sjuåriga Helena i Karlaby på 1370-talet. Denna mirakelberättelse är temat för en av filmerna om österbottnisk medeltid.

Foto: Eva-Marie Backnäs

Det digitala skärgårdsmuseet Skären blir till genom ett samarbete mellan KulturÖsterbotten, ReThink New Media Solutions, Kvarkens båtmuseum, Granösunds fiskeläge och Bosund båt-, fiske- och jaktmuseum – en bra blandning av expertis och erfarenheter!

Foto: Eva-Marie Backnäs

Skärgårdsmuseet Skären berättar historien om den fiktiva familjen Sjöberg som lever i den österbottniska skärgården kring förra sekelskiftet.

Digitaliseringsåtgärder vid KulturÖsterbotten just nu:

- utveckling av ett digitalt museum där besökarna via nätet kan ta del av omfattande information om livet i skärgården omkring år 1900 i Österbotten
- producerande av fem animerade filmer om medeltiden i Österbotten, fritt tillgängliga på Youtube på svenska, finska och engelska
- ekonomiskt och kunskapsmässigt stöd till de österbottenska kommuner som vill genomföra egna utvecklingsprojekt med digitala lösningar inom kulturverksamheten
- förmedling av en streamad teaterföreställning om åsiktsfrihet, för högstadielärover på flera orter, med efterföljande paneldiskussion med sakkunniga
- planering av projektverksamhet som använder VR (virtuell verklighet) eller AR (förstärkt verklighet) för att presentera Österbottens historia
- genomförande av bokcirklar på Facebook
- upprätthållandet av den nätbaserade evenemangskalendern för Österbotten och utveckling av en motsvarande evenemangskalender för hela Svenskfinland
- utveckling av en digital databank för marknadsföring av konstnärers och kulturarbetares arbeten.

I fålan: Sonen Daniel (Daniel Beijar) i familjen Sjöberg i säljagartagen. Temat säljakt fotograferades utanför Vallgrunds sjöbevakningsstation i mars 2019.

Reaching Out!

Publikarbete i fokus
på mittnordiska kulturdagar

Mittnordiska kulturdagarna – denna gång med temat publikutveckling – ordnades 20–22 november 2019 i Jakobstad med KulturÖsterbotten som en av huvudarrangörerna. Konferensen lockade ett åttiotal deltagare från hela Mittnorden-området för tre intensiva och intressanta seminariedagar på Campus Allegro.

Publikarbetestemat löpte som en röd tråd genom hela programmet för Mittnordiska kulturdagarna, som bar rubriken *Reaching Out – publikarbete i utveckling!*.

Onsdagen (20 november) inleddes med en keynote-föreläsning av projektchef **Anu-Maarit Moilanen** från projektet *Konsttestarna*. Moilanen berättade hur ungdomar kan engageras i konstverksamhet, utgående från de erfarenheter hon fått inom det riksomfattande projektet.

På onsdagseftermiddagen kunde deltagarna välja att fördjupa sig i parallellpresentationer inom litteratur, arkiv & tvärkonstnärligt arbete, teater eller ungdomsverksamhet. På kvällen fick deltagarna njuta av öppningskonserten för kammarmusikfestivalen RUSK.

Torsdagsprogrammet (21 november) inleddes med ett keynote-anförande av **Nina Refseth**, administrativ direktör för museerna i Sör-Trøndelag i Norge. Föreläsningen handlade om hur kulturaktörer kan förbereda sig för att ta emot helt nya publikgrupper och -segment. Torsdagseftermiddagen var vikt för parallellpresentationer inom ett flertal olika konstområden.

Höjdpunkten under Mittnordiska kulturdagarna varje år är utdelningen av mittnordiska kulturprisen. Det tematiska priset tillföll år 2019 föreningen *Ovikenmusik* från Sverige. Föreningen fick

priset som erkänsla för sitt mångåriga publikarbete där kvalitet, samverkan och tillgänglighet är i fokus. Barn- och ungdomspriset tilldelades föreningen *Volume* i Vasa för de insatser föreningen gör för att stöda ungdomars kunnande och utveckling inom populärmusiken. Bägge prisen var på 30 000 svenska kronor. – Torsdagskvällen avslutades med en festmiddag.

Mittnordiska kulturdagarna fortsatte med program ännu på fredagsförmiddagen. Deltagarna kunde då välja mellan två praktiska workshoppar kring publikarbete och en guidad rundtur i Jakobstad. Den ena verkstaden, med **Nina Refseth** som ledare, handlade om praktiska erfarenheter i arbetet med publikutveckling. Den andra verkstaden, som leddes av **Nina Dahl-Tallgren** från Wasa Teater, hade rubriken *Publiken i huvudrollen – hur gör vi?*.

Mittnordiska kulturdagarna arrangeras i samarbete med Mittnordiska kulturarbetsgruppen på uppdrag av Mittnordenkommittén. Kulturdagarna år 2019 ordnades i ett brett samarbete mellan bl.a. KulturÖsterbotten, staden Jakobstad, Österbottens förbund, yrkeshögskolan Novia och kammarmusikfestivalen RUSK samt Mittnordenkommittén.

Konferencier under Mittnordiska kulturdagarna var **Richard Sjölund**. ■

Österbotten och Västerbotten skakade hand på litterärt storevenemang

Storsatsningen LitteraTur och Retur, som hade premiär våren 2018 i Umeå, fick en fortsättning i september 2019 i Vasa. Ca 140 författare och litteraturvänner från bägge sidor om Kvarken samlades då för ett intensivt veckoslut i litteraturens tecken.

”...en strålande idé, och det som förvånar är att det inte kommit till stånd på den här publika nivån tidigare,” skrev Västerbotten-Kuriren i april 2018, med anledning av evenemanget i Umeå. Tanken var redan då att bygga upp ett litterärt storevenemang som skulle alternera mellan Österbotten och Västerbotten.

Lördagen och söndagen den 21 och 22 september var det dags för LitteraTur och Retur på den österbottniska sidan om Kvarken. Lördagens program bestod bl.a. av en poetisk eftermiddag på Vasa stadsbibliotek, medan bokhandeln Gros hade specialöppet med intressanta författarbesök. Finlands svenska författareförening ordnade på lördagskvällen en kollegial författarträff, exklusiv för författare från Finland och Sverige.

I övrigt bjöd lördagen på ett antal programpunkter som var viktiga för gästerna från Västerbotten. Från Västerbotten anlände ett åttiotal deltagare.

Huvuddagen för LitteraTur och Retur inföll på söndagen den 22 september, då deltagarna samlades för en heldag i litteraturens tecken på Skafferiet Ritz i Vasa. Udda och normal på landsbygden som litterärt fenomen diskuterades av författarna **Kaj Korkea-aho**, **Karin Smirnoff** och **Karin Alfredsson**. Feminismen i litteraturen och kvinnor som skriver om kvinnor ventilerades av **Gurli Lindén**, **Ellen Strömberg** och **Anna Sundström Lindmark**. Temat ”Samti-

da oro – dystopier, fantasy på frammarsch” utforskades av kända författarnamn såsom **Julia Sandström**, **Maria Turtschaninoff** och **Hannele Mikaela Taivassalo**.

Konferencier för söndagens program var **Susanne Skata**, som också ledde ett av författarsamtalen. De två övriga författarsamtalen leddes av **Lisen Sundqvist** och **Tommy Bildström**. Under dagen uppträdde även estradpoeten **Rosanna Fellman**. För dagens musikinslag stod **The Heartbeat Band**.

Söndagen på Ritz avrundades med ett samtal mellan dramatikern **Annina Enckell** och regissören **Ulrika Bengts** om hur de arbetade med en scenuppsättning av **Susanna Alakoskis** aktuella roman *Bomullsängeln*. Som avslutning på LitteraTur och Retur bjöds publiken på tankar och reflektioner kring böcker som blivit särskilt viktiga för sina läsare. Läsarna i fråga var **Pekka Heino**, **Wivan Nygård-Fagerudd** och **Johan Fagerudd**.

LitteraTur och Retur ordnades i ett brett samarbete mellan aktörer från Finland och Sverige. På arrangörslistan fanns bl.a. KulturÖsterbotten / SÖFUK, Svenska folkskolans vänner, Vasa stad / stadsbiblioteket, Svenska Österbottens litteraturförening, Finlands svenska författareförening, Förlaget, Boklund, Umeå kommun, Länsbiblioteket i Västerbotten, Norrländska litteratursällskapet, Studieförbundet Bilda, Kulturföreningen Pilgatan och Föreningen Norden i Västerbotten. ■

DET

HÄNDER I

ÖSTERBOTTEN

Österbottens evenemangskalender

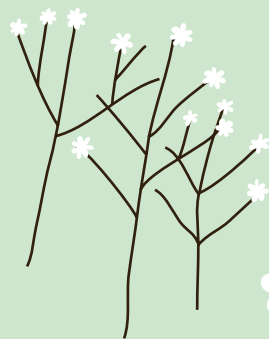

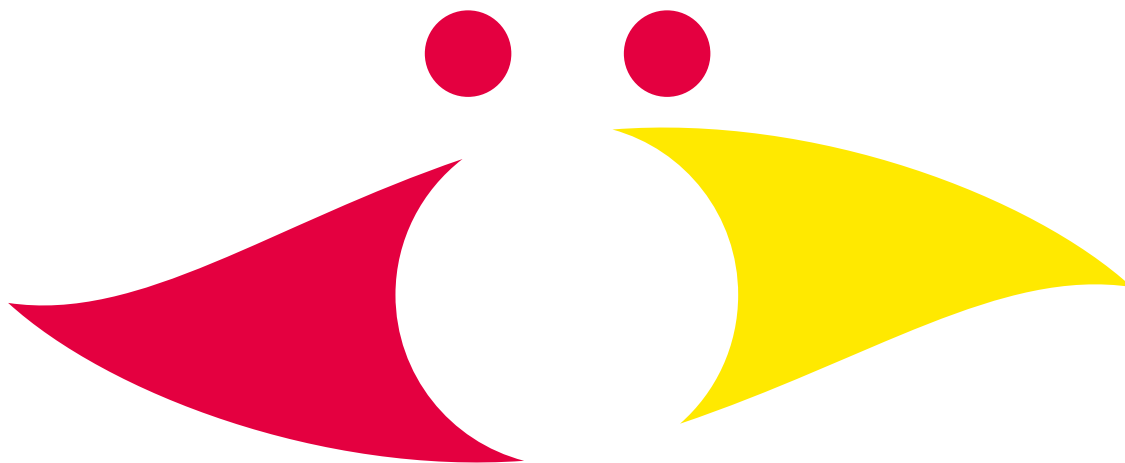
Nåt kul att göra?

Hitta dina favoritevenemang
och gör nya, spännande upptäckter:

<http://events.osterbotten.fi>

Evenemangskalendern "Det händer i Österbotten" drivs av Österbottens förbund – Pohjanmaan liitto, KulturÖsterbotten / SÖFUK
och gruppen Vasaregionen (Vasa stad, Vasaregionens Utveckling Ab VASEK och Vasaregionens Turism Ab / Visit Vaasa)

KulturÖsterbotten

ger kulturen synlighet och möjlighet

KulturÖsterbotten | Kungsgårdsvägen 46 A | FI-65380 VASA, Finland
www.kulturosterbotten.fi | www.facebook.com/KulturOsterbotten
info@kulturosterbotten.fi

Svenska Österbottens förbund
FÖR UTBILDNING OCH KULTUR

KulturÖsterbotten är en del av Svenska Österbottens förbund för utbildning och kultur.